

Datum

8.6.2010

Dnr

1693/14/2010

Ikraftträdelse- och giltighetstid

24.6.2010 – tills vidare

Ändrar

2 § och bilagorna 1, 2 och 3 till jord- och skogsbruksministeriets förordning av den 24 november 2000 om handel med utsäde av stråsäd (109/2000)

Bemyndigande

4 § i lagen om handel med utsäde (728/2000)

Motsvarande EG-rättsakter

Kommissionens direktiv 2009/74/EG (32009L0074);
EUT nr L 166, 27.6.2009, s.40

**Jord- och skogsbruksministeriets förordning
om ändring av jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsäde av
stråsäd**

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut
ändras i jord- och skogsbruksministeriets förordning av den 24 november 2000 om
handel med utsäde av stråsäd (109/2000) 2 § punkt 1),

ändras bilaga 1 sådan den lyder delvis ändrad i förordning 61/06,

ändras bilaga 2 sådan den lyder delvis ändrad i förordning 33/03, samt

ändras bilaga 3 sådan den lyder delvis ändrad i förordning 61/06 som följer:

**2 §
Definitioner**

I denna förordning avses med

1) *stråsäd* växter av följande arter:

Havre och rödhavre	<i>Avena sativa</i> L. (även <i>A.byzantina</i> K. Koch)
Naken havre	<i>Avena nuda</i> L.
Purrhavre	<i>Avena strigosa</i> Schreb.
Korn	<i>Hordeum vulgare</i> L.
Ris	<i>Oryza sativa</i> L.
Kanariegräs	<i>Phalaris canariensis</i> L.

Denna publikation fås från jord- och skogsbruksministeriets avdelning för livsmedel och hälsa

Besöksadress
Mariegatan 23
00170 HELSINGFORS

Postadress
PB 30
00023 STATSRÅDET

Telefon
09 – 1605 2313

Råg	<i>Secale cereale</i> L.
Durra (Sorghum)	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench
Sudangräs	<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
Rågvete	x <i>Triticosecale</i> Wittm. ex. A. Camus
Vete	<i>Triticum aestivum</i> L.
Durumvete	<i>Triticum durum</i> Desf.
Speltvete	<i>Triticum spelta</i> L.
Majs	<i>Zea mays</i> L. (partim)

Stråsäden omfattar också följande hybrider som uppstår vid korsning av durra och sudangräs:

Sorghum bicolor (L.) Moench x
Sorghum sudanense (Piper) Stapf.,
(nedan *Sorghumkorsningar*).

Hybridutsäde skall uppfylla kraven på utsäde av arterna i fråga.

Denna förordning träder i kraft den 24 juni 2010

I Helsingfors den 8 juni 2010

Jord- och skogsbruksminister

Sirkka-Liisa Anttila

Specialsakkunnig

Marja Savonmäki

KVALITETSKRAV FÖR UTSÄDESODLINGAR

BASUTSÄDE OCH CERTIFIKATUTSÄDE

1 Produktionsvillkor som gäller brukningsenheten

1.2 På brukningsenheten får det inte finnas andra odlingar där mogen fröskörd bärgas av den sort av vilken utsäde produceras. När det gäller korspollinerande arter (råg) får en enda sort av respektive art odlas på brukningsenheten.

När det gäller självpollinerande arter får andra utsädesodlingar av sorter inom samma sortgrupp inte förekomma på brukningsenheten. Livsmedelssäkerhetsverket fastställer vilka sorter som ingår i de olika sortgrupperna. Livsmedelssäkerhetsverket kan bevilja undantag för utsädesodling av kategorin basutsäde (B) av en sort eller utsädesodling av certifikatutsäde av första generationen (C1) av en sort, även om en annan sort inom samma sortgrupp odlas på brukningsenheten. I fråga om hybrid sorter kan undantag endast beviljas för utsädesodling av basutsäde (B). För att undantag skall beviljas förutsätts bifall av det packeri som tar emot frövaran samt att odlaren följt god odlingspraxis och haft en felfri utsädesproduktion under de två föregående växtperioderna.

1.3 Minst en odlingsgranskning skall utföras under vegetationsperioden, i fråga om inavlade linjer eller hybrider av durra och majs dock tre stycken.

2 Begränsningar i fråga om förfrukten

Vid produktion av basutsäde skall två år, vid produktion av certifikatutsäde ett år ha förflutit från det att det på odlingen senast har odlats en annan sort av samma art eller ett parti av samma sort med okänd äkthet.

3 Isoleringsavstånd

På odlingen skall isoleringsavstånden vara följande till sådana växtbestånd med vilka önskad pollinering är möjlig:

Art	basutsäde	certifikatutsäde
Råg, annat än hybrider, kanariegräs	300 m	250 m
Durra, sudangräs	300 m	300 m
Rågvete, självpollinerande sorter	50 m	20 m
Majs	200 m	200 m
Föräldralinjer av råghybrider		
- när utsädesproduktionen grundar sig på hansterilitet	1 000 m	
- när utsädesproduktionen inte grundar sig på hansterilitet	600 m	
- inom produktionen av hybridutsäde	500 m	

4 Växtbeståndets egenskaper

4.1 Äkthet

Växtbeståndet skall vara identifierbart med avseende på sorten och sortrent. I fråga om inavlade linjer skall växtbeståndet beträffande egenskaperna vara tillräckligt identifierbart och sortrent. Inom produktionen av utsäde av hybrid sorter tillämpas bestämmelserna ovan också på föräldralinjernas egenskaper, inberäknat hansterilitet eller återställande av fertiliteten.

4.1.1 Havre, naken havre, purrhavre, korn, vete, rågvete

Art	Basutsäde	Certifikatutsäde 1 generationen	Certifikatutsäde 2 generationen
Havre, korn, vete	99.9 %	99.7 %	99.0 %
Rågvete	99.7 %	99.0 %	98.0 %

4.1.2 Vid produktion av utsäde av råg (annat än hybrider) och kanariegräs får antalet typer som avviker tydligt från den sort som odlas vara högst:

basutsäde	1 st./30 m ²
certifikatutsäde	1 st./10 m ²

4.1.3 Majs

4.1.3.1 antalet exemplar som avviker från sorten, den inavlade linjen eller föräldralinjen

a) basutsäde	högst
1) inavlade linjer (inbred lines)	0.1 %
2) enkelhybrider, varje föräldralinje	0.1 %
3) populationssorter	0.5 %
b) certifikatutsäde	
1) föräldralinjer för hybrid sorter	
- inavlade linjer (inbred lines)	0.2 %
- enkelhybrider	0.2 %
- populationssorter	1.0 %
2) populationssorter	1.0 %

4.1.3.2 Utsädesproduktion av hybrid sorter skall uppfylla följande krav:

- hanplantorna skall producera tillräckligt med pollen när honblommorna blommar
- vid behov emaskulering
- när 5 % eller mer av honplantorna har utvecklat mottagliga pistillmärken får andelen honplantor som har gett eller ger ifrån sig pollen inte överstiga:
  - 1 % vid en officiell odlingsgranskning och
  - 2 % vid de officiella odlingsgranskningarna sammanlagt

En planta anses ha gett eller ge ifrån sig pollen, när ståndarna är synliga på minst 50 mm av vippan och de har gett eller ger ifrån sig pollen.

4.1.4 Durra

4.1.4.1 antalet exemplar som avviker tydligt från den inavlade linje eller den föräldralinje av *Sorghum spp.* som odlas

a) basutsäde	högst
1) i blomningsstadiet	0.1 %
2) i mognadsstadiet	0.1 %
b) certifikatutsäde	
1) hanplantor som ger ifrån sig pollen när honplantorna har mottagliga pistillmärken	0.1 %
2) honplantor	
- i blomningsstadiet	0.3 %
- i mognadsstadiet	0.1 %

4.1.4.2 certifierad utsädesproduktion av hybrid sorter skall uppfylla följande krav:

- 1) hanplantorna skall producera tillräckligt med pollen när honblommorna har mottagliga pistillmärken
- 2) när honblommans pistillmärken är mottagliga får andelen honplantor som har gett eller ger ifrån sig pollen inte överstiga 0.1 %

4.1.4.3 vid utsädesproduktion av populationsorter eller syntetiska sorter av durra får de typer som avviker tydligt från den sort som odlas vara högst:

- basutsäde	1 st./30 m ²
- certifikatutsäde	1 st./10 m ²

4.1.5 Ris

antalet exemplar av vildris och ris med röda frön får inte överstiga:

- basutsäde	0 st.
- certifikatutsäde	1 st./50 m ²

4.1.6 Råghybrider

4.1.6.1 antalet exemplar som avviker tydligt från föräldralinjen får inte överstiga:

- basutsäde	1 st./30 m ²
- certifikatutsäde	1 st./10 m ²

4.1.6.2 hos basutsäde till vilket hansterilitet används skall den hansterila föräldralinjens sterilitet vara minst 98 %.

För produktionen av certifikatutsäde skall vid behov användas en blandning av en hansteril honföräldralinje och en hanföräldralinje som återställer ståndarens fertilitet.

4.1.7 Växtbestånd avsedda för framställning av certifikatutsäde (C) av hybrider av havre, naken havre, purrhavre, korn, ris, vete, durumvete, speltvete och självpollinerande rågvete:

4.1.7.1 växtbeståndet skall uppfylla följande krav i fråga om minimiavståndet till angränsande växtbestånd som kan medföra oönskad pollinering:

- honkomponentens avstånd till vilken som helst annan sort av samma art, med undantag av växtbestånd av hankomponenten, skall vara minst 25 meter

- detta avstånd behöver inte iakttas, om tillräckliga försiktighetsåtgärder har vidtagits mot oönskad pollinering

4.1.7.2 växtbeståndet skall i fråga om komponenternas egenskaper vara tillräckligt identifierbart och sortrent

Om en kemisk hybridiseringsagent används vid utsädesproduktionen skall växtbeståndet uppfylla följande krav eller motsvara följande förutsättningar:

a) minimisortenheten för var och en komponent:

- havre, naken havre, purrhavre ,korn, ris, vete, durumvete och speltvete: 99.7 %
- självpollinerande rågvete: 99.0 %

b) minimihybriditeten skall vara 95 %. Hybriditetsandelen konstateras i enlighet med nuvarande internationell praxis, i den mån en sådan finns. Om hybriditeten fastställs när utsädet testas före certifieringen, behöver hybriditeten inte fastställas vid en efterkontroll på fältet.

4.2 Sundhet

Vid odlingsgranskningen observeras utsädesburna växtsjukdomar såsom sotsjukdomar och strimsjuka på korn. Stinksot på vete får inte förekomma vid utsädesproduktion. Resultaten av kontroller av försöksytorna antecknas i ett protokoll över odlingsgranskningen och utifrån dessa uppgifter meddelar kontrollcentralen på prövning baserade betningsrekommendationer eller användningsförbud.

Andra skadliga sjukdomar som försämrar utsädets användbarhet, särskilt sot av släktet Ustilago, skall hållas på låg nivå.

4.3 Renhet

Under vegetationsperioden skall främmande arter och sorter avlägsnas från odlingen. Utsädesodlingen kan underkännas, om rikligt med skadliga kulturväxter eller ogräs förekommer.

BILAGA 2 KVALITETSKRAV FÖR UTSÄDE

Art		Renhet					Grobarhet	Fukthalt	Sundhet 1)		
			Frön av andra arter (st./500 g)			<i>Avena fatua, Avena sterilis, Lolium temulentum</i> (st./500 g)			strim-sjuka på korn	flygsot på korn (2)	sotsjukdomar hos havre (3)
			av stråsäd	av andra arter	sammanlagt						
		1	2	3(c)	4(a)						
Havre, naken havre, purrhavre, korn, vete, durumvete, speltvete	Basutsäde	99.0 %	1 (b)	3	4	0	85 % *)	16.0 %	5%		
	Certifikatutsäde, 1 generationen	98.0 %	7	7	10	0	85 % *)	16.0%	5 %		
	Certifikatutsäde, 2 generationen	98.0 %	7	7	10	0	85 % *)	16.0 %	5 %		
Råg	Basutsäde	98.0 %	1 (b)	3	4	0	85 %	16.0 %			
	Certifikatutsäde, 1 generationen	98.0 %	7	7	10	0	85 %	16.0 %			
Rågvete	Basutsäde	98.0 %	1 (b)	3	4	0	80 %	16.0 %			
	Certifikatutsäde, 1 generationen	98.0 %	7	7	10	0	80 %	16.0 %			
	Certifikatutsäde, 2 generationen	98.0 %	7	7	10	0	80 %	16.0 %			
Ris	Basutsäde	98.0 %			4 (d)	0	80 %				
	Certifikatutsäde, 1 generationen	98.0 %			10 (d)	0	80 %				
	Certifikatutsäde, 2 generationen.	98.0 %			15 (d)	0	80 %				
Durra		98.0 %			0	0	80 %				
Majs		98.0 %			0	0	90 %				
Kanariegräs	Basutsäde	98.0 %	1 (b)		4	0	75 %				
	Certifikatutsäde	98.0 %	5		10	0	75 %				

Renhet:

a) Summan av antalet frön i kolumn 2 och 3 får inte överstiga maximiantalet frön i kolumn 4.
b) Ett andra frö anses inte utgöra en orenhet, om det i ett nytt prov med samma vikt inte ingår ett enda frö av (annan) stråsäd.

c) Av frön av andra arter får följande antal vara frön av åkerrättika och klättarter:

basutsäde	högst 1 st./500 g
certifikatutsäde	högst 3 st./500 g

d) Av frön av andra arter är följande antal tillåtna:

	Röda frön av ris	Hirsfrön
basutsäde	högst 1 st./500 g	högst 1 st./500 g
certifikatutsäde, 1 generationen	högst 3 st./500 g	högst 3 st./500 g
certifikatutsäde, 2 generationen	högst 5 st./500 g	högst 3 st./500 g

I provet får det finnas bitar eller fragment av mjöldryga (*Claviceps purpurea*) i följande antal:

stråsäd, utom råghybrider

basutsäde högst 1 st./500 g, certifikatutsäde högst 3 st./500 g

råghybrider

basutsäde högst 1 st./500 g, certifikatutsäde högst 4 st./500 g (om fem bitar eller fragment av mjöldryga förekommer tas ett nytt prov med samma vikt. Om det i detta ingår högst fyra bitar eller fragment av mjöldryga, kan partiet anses uppfylla kvalitetskraven till denna del)

Sundhet:

1) Gäller bara utsäde som framställts i Finland

2) Flygsot bestäms bara i fråga om sorter som är mottagliga för sjukdomen.

0.3–0.9 % betning rekommenderas

1.0–2.9 % betning obligatorisk

≥ 3.0 % underkänns

Strimsjuka på korn bestäms i fråga om sorter som är mottagliga för sjukdomen, och om förekomsten av sjukdomsalstrare är 5 % eller större rekommenderas betning.

3) Sotsjukdomar hos havre bestäms utgående från basutsädet

< 1000 sporer / g

inget att anmärka

1000–5000 sporer / g

betning rekommenderas

> 5000 sporer / g

betning obligatorisk

Om den som låter undersöka utsädet meddelar att han betar partiet med preparat mot flygsot och strimsjuka på korn undersöks inte ens mottagliga sorter.

Om stinksot påträffas i ett utsädesparti som framställts i Finland, underkänns partiet.

Kontrollcentralen kan undersöka också andra utsädesburna sjukdomar, om det finns anledning att misstänka att sådana förekommer i utsädet.

Grobarhet:

Ett utsädesparti skall uppfylla grobarhetskravet i den form partiet marknadsförs (obetat eller betat).

*) Minimikravet för grobarhet hos sorter av naken havre och naket korn är 75 %. Garantibeviset skall då uppta märkningen: "Grobarhet minst 75 %".

Äkthet:

Äktheten undersöks i huvudsak vid en odlingsgranskning och en officiell efterkontroll, och äktheten skall uppfylla kvalitetskraven för arten och utsädeskategorin i fråga. Kontrollcentralen kan också företa andra bestämningar genom vilka äktheten konstateras, om kontrollen av sorten kräver det. Den som låter undersöka sorten betalar då kostnaderna för bestämningen.

Utsädet skall vara tillräckligt identifierbart och sortrent eller, ifall det är fråga om inavlade linjer, ha en tillräcklig identifierbarhet vad egenskaperna beträffar och sortrenhet. I fråga om utsäde av hybrid sorter tillämpas bestämmelserna ovan också på komponenternas egenskaper.

Råghybrider:

Utsäde får inte certifieras som certifikatutsäde om ett officiellt taget prov av basutsäde inte vid en officiell efterkontroll har uppfyllt kvalitetskraven i fråga om identifierbarhet och sortrenhet, inberäknat föräldralinjerna och hanplantornas sterilitet.

Durra och majs:

När en hansteril honkomponent används inom produktionen av certifikatutsäde av hybrid sorter tillsammans med en hankomponent som inte återställer fertiliteten bör utsädet framställas antingen genom att dessa utsädespartier blandas i

lämpligt förhållande eller genom att den hansterila honkomponenten och den hanfertila honkomponenten blandas i en proportion som är utmärkande för sorten. Komponentandelarna undersöks vid odlingsgranskningen enligt kraven i bilaga 1.

Hybrider av havre, naken havre, purrhavre, korn, vete, durumvete, speltvete och självpollinerande rågvete:

Äktheten hos utsäde av kategorin certifikatutsäde skall vara minst 90 procent. Detta undersöks genom officiella stickprov på en lämplig andel av proverna.

BILAGA 3

PARTI- OCH PROVVIKTER

Art	Högsta vikt ett parti ton	Lägsta provvikt gram	Provets vikt vid bestämning av frön av andra arter (bilaga 2) gram
1	2	3	4
Havre, naken havre, purrhavre, korn, vete, råg, durumvete, speltvete, rågvete	30	2 500	500*)
Kanariegräs	10	400	200
Ris	30	500	500
Durra (Sorghum sudanense)	10	1 000	900
Durra (Sorghum bicolor, Sorghum bicolor x Sorghum sudanense)	30	1000	900
Majs:			
- basutsäde av inavlade linjer	40	250	250
- övriga	40	1 000	1 000

I vikten för partiet inräknas de kemiska behandlingsmedel som har använts till partiet. Detta skall beaktas när partiets högsta vikt fastställs.

*) Flyghavrebestämningen görs utifrån ett prov på 1 kg. Om intyg över odlingsgranskningen saknas skall provet väga 3 kg.

Partiets högsta vikt får överskridas med högst 5 %.